

FAIRTRADOVÁ MĚSTA

KAMPAŇ FAIRTRADOVÁ MĚSTA

Zapojte své město do mezinárodní kampaně a podpořte lidi, kteří pěstují a vyrábějí věci naší každodenní spotřeby. Stejně jako jednotlivci mají i obce možnost přispívat k lepšímu životu lidí z rozvojových zemí. Podporou fair trade a zapojením do kampaně Fairtradová města mohou jít příkladem.

Fairtradová města jsou jedním z největších hnutí svého druhu na světě. V roce 2016 bylo do kampaně zapojeno přes 1 800 měst. K Fairtradovým městům patří např. Londýn, Dublin, Paříž, Vídeň nebo Řím, ale i řada menších měst a vesnic.

FAIR TRADE ZARUČUJE DŮSTOJNÝ ŽIVOT

Víte, že pěstitelé kávy, kakaa, banánů, bavlny, květin a dalších produktů dostávají mzdu, která často nepokryje ani jejich životní náklady? Fair trade je způsob obchodu, který dává lidem v zemích Asie, Afriky a Latinské Ameriky možnost užít se vlastní prací za důstojných podmínek.

Fairtradová města mohou přispívat k rozvoji svých komunit díky sociálnímu příplatku. Ten investují nejčastěji do....

produkce

vzdělání

zdravotnictví

rozvoje infrastruktury.

System fair trade omezuje množství použitých pesticidů a hnojiv a tím chrání nejen pracovníky, ale i životní prostředí.

PROČ SE STÁT FAIRTRADOVÝM MĚSTEM?

V rámci kampaně město:

- Dává najevo svým obyvatelům, že podporuje odpovědný přístup k lidem a produktům z rozvojových zemí. To mu pomáhá posilovat dobré jméno u veřejnosti i partnerů.
- Naplňuje celosvětově uznávané Cíle udržitelného rozvoje (2015–2030), místní Agendu 21, Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky a další.
- Nakládá s veřejnými prostředky odpovědně a nakupuje výrobky garantující místo původu.
- Navazuje národní a mezinárodní spolupráci mezi Fairtradovými městy.
- Zapojuje veřejnost, školy, neziskové organizace, podniky a další aktéry do dění ve městě.

info.fairtrade.net

VÍCE INFORMACÍ O KAMPANI

www.fairtradovamesta.cz

www.facebook.com/fairtradovamesta

FAIRTRADOVÁ MĚSTA: PRŮVODCE KAMPANÍ

Průvodce kampaní si můžete v elektronické podobě stáhnout na webových stránkách Fairtradových měst. O tištěnou verzi si napište do Ekumenické akademie na e-mail: info@ekumakad.cz.

RÁDI BYSTE SE ZAPOJILI?

www.fairtradovamesta.cz – Na webu Fairtradová města naleznete nezbytné informace k získání titulu Fairtradové město.

www.ferovasnidane.cz – Piknikujte na podporu pěstitelů.

www.vystavanastromech.cz – Podpořte důstojné pracovní podmínky zorganizováním výstavy ve svém parku.

www.pestujplanetu.cz – Vyzkoušejte pět kroků k udržitelné spotřebě potravin.

www.zaferovebanany.cz – Přidejte se ke kampani za férovější podmínky pro pracovníky na banánových plantážích.

www.pribehbananu.cz – prozkoumejte jaký je opravdový příběh banánů na interaktivních stránkách

JAK NAKUPOVAT ODPOVĚDNĚ?

TASTE – Průvodce fairtradovými výrobky pro obchodníky.

Měníme svět – Příklady informačních kampaní, globálního vzdělávání i společensky odpovědného nakupování.

PODPORUJTE FAIR TRADE VE VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH

Součástí deklarované podpory fair trade by měly být i konkrétní závazky. Místní samosprávy disponující veřejnými penězi mohou svou velkou kupní sílu využívat pozitivně a zadávat odpovědné veřejné zakázky. Mohou v nich zohledňovat sociální a ekologickou udržitelnost.

Důležitou právní a strategickou jistotu v udržitelném rozvoji vám dává:

- Evropská směrnice č. 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek začleňující preferenci nejnižší možné ceny zakázky a sociální kritéria. Pro specifikování požadavku fairtradových produktů lze využít výčet jednotlivých preferovaných principů nebo definici fair trade, která je uvedena v Usnesení Evropského parlamentu o Spravedlivém obchodu a rozvoji (2005/2245 (INI)).
- Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky
- Agenda 21 (akční plán OSN)
- Provděčící plán Světového summitu o udržitelném rozvoji
- Smlouva o založení Evropského společenství
- Programové prohlášení vlády ze 4. srpna 2010 (environmentální a sociální kritéria ve veřejných zakázkách)

FAIR TRADE V ČR

EKUMENICKÁ AKADEMIE

www.ekumakad.cz

www.facebook.com/ekumakad

FAIRTRADE ČESKO A SLOVENSKO

www.fairtrade-cesko.cz

www.facebook.com/FairtradeCR

NAZEMI

www.nazemi.cz

www.facebook.com/nazemicz

FAIR TRADE VE SVĚTĚ

FAIRTRADE TOWNS INTERNATIONAL

www.fairtradetowns.org

FAIRTRADE INTERNATIONAL

www.fairtrade.net

WORLD FAIR TRADE ORGANIZATION

www.wfto.com

Projekt byl podpořen z prostředků České rozvojové agentury a Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu zahraniční rozvojové spolupráce ČR.

JAK SE DO KAMPANĚ ZAPOJIT?

Pokud vás kampaň zaujala, přidejte se k nám. Stačí plnit následujících pět kritérií:

- 1 Dejte dohromady aktivní řídicí skupinu plnou motivovaných lidí
- 2 Schvalte deklaraci fair trade a nakupujte fairtradové výrobky
- 3 Najděte obchody a restaurační zařízení prodávající fair trade
- 4 Pořádejte veřejné akce na podporu fair trade
- 5 Dejte vědět svým občanům o fair trade

Až jednotlivá kritéria splníte, pošlete žádost do Fairtrade Česko a Slovensko. Splněním titulu to nekončí, ale začíná. Fairtradová města fair trade podporují neustále, pořádají akce a zapojují občany, organizace i obchodníky do kampaně. Nakupují stále více produktů. Fair trade se stává běžnou součástí života ve městě.

Foto: Archiv Nazemi

Foto na přední straně: David Kumermann, Stanislav Kominek – Nazemi

INSPIRATIVNÍ POSTŘEHY Z FAIRTRADOVÝCH MĚST

CERTIFIKÁTY PRO PROVOZOVNY LITOMĚŘICE

Město Litoměřice ve spolupráci s dětmi z dětského zastupitelstva a fairtradové Masarykovy ZŠ osobně oslovili prodejce v Litoměřicích (obchody, supermarkety, cukrárny, kavárny, restaurace, školní bufety, novinové stánky, čerpací stanice apod.), poučili je o spravedlivém obchodu a požádali je o zvážení možnosti prodeje fairtradových produktů. Provozovny, které v maloobchodní síti nabízejí produkty ze spravedlivého obchodu, obdrží z rukou starosty města certifikát Fairtradové provozovny. Majitel certifikátu získá možnost prezentovat svoji provozovnu na internetových stránkách města, samolepku s grafickým označením Fairtradové provozovny a možnost propagace v médiích.

GRANTY NA PODPORU FAIR TRADE LITOMĚŘICE

Fairtradové město Litoměřice vypisuje granty na podporu fair trade. Na realizaci fairtradových akcí a aktivit může žadatel získat 100 % uznatelných nákladů projektu, maximálně ve výši 4 000 Kč. Cílem projektu je podpořit organizace i jednotlivce při organizování akcí na podporu férového jednání, odpovědného myšlení a spravedlivého obchodu.

AUTOMAT NA ČESKÉ ZEMĚDĚLSKÉ UNIVERZITĚ PRAHA

Na České zemědělské univerzitě byl v roce 2013 nainstalován první Puro Fairtrade automat na kávu a občerstvení. Jde o jeden z mála automatů na českém trhu, který nabízí výhradně fairtradové produkty. Studenti v něm najdou fairtradovou kávu a další teplé nápoje, sušenky, čokoládové a ovocné tyčinky, oříšky či maniokové chipsy.

FAIR TRADE JAKO TÉMA PRO ZASTUPITELSTVO MLADÝCH MČ PRAHA 8

MČ Praha 8 založila Zastupitelstvo mladých v červnu roku 2016, schází se jednou měsíčně v prostorách úřadu. Zastupitelstvo, složené z 28 žáků od 12 do 17 let, si zvolilo svého starostu a místostarostu, se kterými koordinátorky z oddělení strategického rozvoje a místní Agendy 21 připravují témata schůzek zaměřená na fair trade a udržitelný rozvoj. Hlavním cílem zastupitelstva je podílet se na rozvoji MČ ve vztahu k mladým lidem, vzájemně se vzdělávat a zapojovat se do akcí, které MČ Praha 8 pořádá.

FAIRTRADOVÝ DEN KROMĚŘÍŽ

V dubnu 2015 město Kroměříž uspořádalo sérii osvětových akcí v rámci Fairtradového dne Země. V místních restauracích dostávali zákazníci k fairtradovému nápoji fairtradové cupcake zdarma. Upekli ho studenti místní hotelové školy. Suroviny pro pečení proplatilo škola vedení města.

ZAKÁZKA NA NÁKUP ETICKY VYROBENÝCH TRIČEK TŘEBÍČ

Fairtradové město Třebíč vyhlásilo v únoru 2016 veřejnou zakázku na nákup propagačních bavlněných triček vyrobených společensky odpovědným způsobem. A jak město specifikovalo požadavky veřejné zakázky?

Požadavky: tričko UNISEX s krátkým rukávem, kulatý výstřih s lemovacím proužkem, 100% biobavlna, červená barva, gramáž minimálně 140 g/m² (lze i vyšší).

Sociální a environmentální kritéria: výroba neobsahuje geneticky modifikovanou bavlnu, je šetrná k životnímu prostředí, prochází kontrolou využívání pesticidů a dalších agrochemikálií, zakazuje nucenou a dětskou práci, dodržuje úmluvy Mezinárodní organizace práce (ILO) uvedené v příloze X směrnice 2014/24 EU.

Vyhovující použitá surovina: bavlna, která nese na svém obalu ochrannou certifikační modrozeleňou známku Fairtrade nebo certifikační známku dokládající bioprodukcí (např. GOTS).

Vyhovující výroba oděvů: členství výrobce ve Fair Wear Foundation (např. Earth Positive Apparel, Stanley and Stella) nebo výrobky dovážené a distribuované členskou organizací World Fair Trade Organization (např. People Tree, Freeset).

ŽÁCI NA ZASTUPITELSTVU MĚSTA VSETÍN

Město Vsetín každoročně zve žáky vsetínských fairtradových škol na Zastupitelstvo města, kde děti samy prezentují své fairtradové aktivity. Je to takové „veřejné slyšení“, děti pak cítí jistou občanskou zodpovědnost.

BANÁN NA KOLE YORKSHIRE, VELKÁ BRITÁNIE

Fairtradové město Yorkshire společně s Bradfordskou fairtradovou zónou využilo cyklistickou horečku Tour de France a natočilo video s cyklisty v banánových oblecích. Tvůrci tak upozornili na problémy, které se skrývají pod slupkou konvenčního banánu. Režii filmu si vzali na starost místní amatéři, soundtrack nahrála místní hudební skupina. Film šířili dobrovolníci, radní, poslanci i europoslanci pomocí sociálních sítí.

KVĚTINY A ROSTLINY MALMÖ, ŠVÉDSKO

Malmö získalo titul Fairtradové město v roce 2006 jako první ve Švédsku. Od roku 2008 také zaměstnává na plný úvazek koordinátora fairtradových aktivit. S odpovědnými nákupy mají bohaté zkušenosti, vypisovali veřejné zakázky na kávu, banány nebo textil. Na smluvní období od roku 2008 do roku 2012 zde byla vyhlášena veřejná zakázka týkající se řezaných květin, rostlin v květináčích a aranžérských potřeb ve výši 145 000 € (cca 3 915 000 Kč). Mezi lety 2011 a 2012 bylo 54 % nákupních čajů a kávy fairtradových, sociální kritéria přidávali i do nákupů ryb, masa nebo ovoce.

ETICKÉ PRACOVNÍ OBLEČENÍ DORTMUND, NĚMECKO

Německé město Dortmund se může pochlubit několikaletou zkušeností s nakupováním etického pracovního oblečení pro přibližně 1 000 zaměstnanců a zaměstnankyň příspěvkových organizací (hasiči, zaměstnanci ZOO). Objemy nákupů se pohybují v rozmezí 100 000 – 120 000 € (cca 2 700 000 – 3 240 000 Kč). Pracovní oblečení je vyrobeno členy Fair Wear Foundation.

PRŮVODCE UDRŽITELNÝMI NÁKUPY LINZ, RAKOUSKO

Město Linz má svého průvodce udržitelnými nákupy, v kterém lze najít tipy na nákup lokálních a fairtradových potravin v obchodech i restauracích a na obchody s férovým oblečením. U každého obchodu a restaurace je uveden název, adresa, telefonní číslo, webová stránka a fotografie s krátkým popisem.

PRODUKTY DO ŠKOLNÍCH JÍDELEN ŘÍM, ITÁLIE

Řím se stal v roce 2005 prvním italským Fairtradovým městem díky svým dlouhodobým snahám o zavedení fairtradových produktů do školních kantýn, nápojových automatů a informačním a osvětovým aktivitám. Díky veřejné zakázce (září 2004 – červen 2007) dostalo více než 140 000 studentů fairtradový banán, kterých se zde ročně nakoupí přes 200 tun.

